

«Kvinnefronten» i Hedmark i 2005

Her er Hedmarks 10 mest innflytelsesrike kvinner.

I anledning Kvinnedagen har Østlendingen fått Kvinneuniversitetet i Løten til å kåre Hedmarks 10 mektigste eller mest innflytelsesrike kvinner av i dag.

– Makt og innflytelse blir oftest definert i forhold til posisjoner innen politikk og næringsliv. Vi har valgt å se på makt i et bredere perspektiv, sier daglig leder ved Kvinneuniversitetet, Eli Randgaard.

Sammen med kollegene Olav Skipnes (lektor), Siri Lapppegård (avdelingsleder) og Torill Berdal (fagsjef, har Randgaard pluk-

ket ut de følgende ti kvinnene, som hovedsakelig har sitt virke i Hedmark og påvirker befolkningen og samfunnsutviklingen her.

– Vi har ikke sett det som ønskelig å rangere dem. Det ville også vært en bortimot umulig oppgave, sier Randgaard.

Rosemarie Köhn, biskop

Kjent for de fleste som biskop i Hamar bispedømme, og Hedmarks «åndelige leder».

Juryens begrunnelse:

– En personlighet med høy grad av autoritet og integritet. Ved å vise holdninger og verdier utfordrer hun befolkningen gjennom refleksjon og tanker til å ta egne standpunkt, og dette igjen gir innflytelse og utfordrer tradisjonelle maktstrukturer i kirken.

Siri Austeng, fylkesordfører

Sentral Ap-politiker med en rekke verv i forskjellige styrever og utvalg i Hedmark.

Juryens begrunnelse:

– Har stor innflytelse, både direkte og indirekte, når det gjelder ressurser som skal forvaltes og viktige avgjørelser som skal tas. Hennes engasjement i saker som ikke bare har med kvinner, politikk og næringsliv er stor, og påvirker samfunnsutviklingen i vårt fylke direkte.

Silje Nergaard, sanger

Jazzsangerinne fra Hamar som høster stor internasjonal anerkjennelse.

Juryens begrunnelse:

– Hun er i ferd med å bli en jazzsangerinne av verdensformat, og viser at det går an å få til noe innen kunst og kultur. Nergaard viser selvtillit og utstråling ved å ha klart sitt mål. Signaleffekten i det å lykkes med sine drømmer gir makt og innflytelse overfor andre nettopp i det at ved å være tro mot sitt mål vil man lykkes.

Britt Karin Larsen, forfatter

Bosatt i Elverum, og kjent for romaner, diktsamlinger og barnebøker, spesielt romantrilogien om taterne i Norge.

Juryens begrunnelse:

– Hun har bidratt til å sette taterfolket i fokus, og gi det oppreisning. Ved å ta opp rasisme, fremmedhat og forfølgelse har hun fått stor innflytelse. Det Britt Karin Larsen har gjort overfor taterne i Norge kan sammenliknes med det Camilla Collett gjorde da hun skrev «Amtmandens døtre», og satte søkelyset på kvinnes livssituasjon.

Merete Furuberg, politiker

Sp-politiker og fylkesleder Norsk Bonde- og Småbrukarlag. Var i sin tid første kvinne i Norge som tok hovedfag og doktorgrad innen Skogbruk Driftsteknikk.

Juryens begrunnelse:

– Det er få kvinner i skogbruket, og verre å nå fram der enn på mange andre samfunnsområder. Gjennom internasjonale verv har Furuberg vært med på å legge rammer for skogbruket på den internasjonale arena, og gjennom sitt lederskap i Research Group on Gender and Forestry har hun nylig gitt innspill til FN-systemet for å bedre likestillingen i skogbruket. Dette vil igjen få innflytelse og konsekvenser for en viktig næring i Hedmark.

Ragna Frisvold, sanitetskvinne

Har vært medlem i Hamar Sanitetsforening i 40 år, hvorav 20 år som leder. Gikk av nylig.

Juryens begrunnelse:

– Norske Kvinners Sanitetsforening har vært kalt den mektigste organisasjonen kvinner her hjemme har skapt, og har hatt som metode å sette fingeren på svake punkter i samfunnet. Kvinneuniversitetet mener at lederen for en ideell organisasjon med slikt formål og økonomi har stor innflytelse og makt i samfunnet, særlig for å bedre kvinners situasjon, med fokus på kvinnehelse, barn og unge, jentekonferanser, forebyggende tiltak for eldre og gjennom å drive helseinstitusjoner.

Eva Søgnebotten, gründer og leder-coach

Driver coachingfirmaet BeNow i Stange, og har i dag sitt virke både i Hedmark og Oslo. Ble sertifisert av International Coach Federation som Professional Certified Coach i desember 2004, og er den første kvinnelige norske coach med en slik sertifisering.

Juryens begrunnelse:

– Coaching gir makt og innflytelse overfor kvinner som skal inn i ledende posisjoner, eller som ønsker å forbli der. Søgnebotten påvirker lederkvinner verdier, målsetninger, visjoner og drømmer. Det vil ha en samfunnsmessig gevinst i forhold til kjønns mangfold i styrever og ledelse.

Torill Skinnarmo, lærer

Arbeider ved Hoberg skole i Stange, og representerer holdninger, verdier og nytenkning i skolen som bryter med det stereotypet kjønnsrollemønsteret og bidrar til mer kjønns mangfold i samfunnet.

Juryens begrunnelse:

– Kvinneuniversitetet ønsker å framheve den makt og innflytelse som førskolelærere og lærere har overfor barn. Skinnarmo representerer en slik innflytelse overfor morgendagens voksne. Hun er bevisst sin innflytelse ved å gjøre jenter mer synlige i klassesituasjonen, og stimulerer dem til å ta sin talerid. Dette er viktig for egenverd og selvfølelse

Yngvild Fagerheim, kunstner

Keramiker med tilknytning til Espaa som har hatt en rekke separatutstillinger og deltatt i enda flere gruppeutstillinger både i inn- og utland. Innkjøpt av kunstmuseer både i Norge og utlandet.

Juryens begrunnelse:

– Hun har vært sentral i det faglige og organisatoriske arbeidet for kunstnere i Norge, og har vært en av drivkreftene med å få etablert i Kunstbanken i Hamar. Dermed har hun også hatt en viktig innflytelse på synliggjøringen av andre kunstnere i Hedmark.

Eli Sætersmoen,
styremedlem

I PANELET: Daglig leder Eli Randgaard ved Kvinneuniversitetet står bak kåringen av Hedmarks ti mest innflytelsesrike kvinner. I panelet har hun dessuten hatt med seg Olav Skipnes, Siri Lappegård og Torill Berdal.

Foto: Lars Gustavsen

Ung kvinne med røtter i Elverum som har hatt stor suksess i næringslivet. Er bl.a. medlem i granskingsutvalget som skal se på Hærens budsjettsprek, styremedlem i Statoil i tillegg til en rekke andre styrever.

Juryens begrunnelse:

– Hun har arbeidet for å få flere kvinner inn på NTH/NTNU og å få flere kvinner inn i sentrale jobber i næringslivet. Hun har fortsatt stor innflytelse i Hedmark gjennom engasjement i bedrifter og styrever i vårt område, og stiller gjerne som foredragsholder i ulike fora der hun framhever bakgrunnen sin. Kvinneuniversitetet setter pris på hennes ærlighet, og fokus på Barbie-syndromet. Hun forfekter «den snille pike», og hevder at jenter må sosialiseres inn i lederposisjoner og gis selvtillit.

– Disse har tort å være synlige

– Det er faktisk veldig mange kvinner som har innflytelse og makt på ulike arenaer i Hedmark, sier Eli Randgaard.

Det «oppdaget» hun da hun og kollegene på oppfordring fra Østlendingen skulle velge ut de ti mest innflytelsesrike kvinnene i fylket.

– Etter hvert som vi myldret fikk vi utrolig mange navn på blokk. Det har vært veldig spennende, men også veldig vanskelig å velge ut de fremste, sier Randgaard.

– *Hva kjennetegner kvinnene dere har valgt ut?*

– De har tort å være synlige, og har hatt tro på at de ville lykkes. De har stått på, og gått for målet de har satt seg, sier Randgaard.

Feminisme i dag

– *Ut fra lista, hvordan mener du kvinnesak og feminisme står i 2005?*

– Det er som sagt mange kvinner i Hedmark i dag som sitter i posisjoner på ulike arenaer. De er synlige på sine felt. Statistikkene over lønn, kvinnelige toppledere

og kvinnelig styreprerentasjon viser derimot fortsatt at det er langt igjen til reell likestilling, sier Randgaard.

– *Hvordan skal kvinner oppnå mer av den makten?*

– 8. mars-tog er nok ikke det riktige i 2005. Men jeg har tro på å skape nettverk og møteplasser, sier Randgaard.

– Betydningen av nettverk nevnes også stadig vekk av kvinner i næringslivet som en forklaring på suksess. Man kan nå langt ved å bruke nettverk aktivt, fortsetter hun.

Kjønnskvoltering

– *Hva med kvotering?*

– Med de databasene som fins over kvinnelige ressurspersoner i dag burde det ikke være noe problem for dem som virkelig ønsker å rekruttere kvinner til styrever og lederstillinger. Men der en slik innstilling ikke fins, støtter jeg kvotering, sier Randgaard.

– *Ønsker kvinner makt like sterkt som menn?*

– Makt er liksom blitt et negativt ord. Jeg tror ikke kvinner bruker slike begreper når de skal beskrive hva de gjør. Men enkelte sitter helt klart på makt og har innflytelse uten at de kanskje er like klar over det som menn, sier Randgaard.

– Vi håper dessuten at det knippe med navn vi er kommet til også kan få andre til å reflektere over sin posisjon, og se makten og innflytelsen som noe positivt, noe som kan komme samfunnet til gode hvis man forvalter det på en riktig måte, sier hun.

Ulike innfallsvinkler

– *Hvorfor er det viktig så viktig å få fram flere kvinner i styrever og ledende stillinger?*

– Kort sagt gir det andre typer innspill, bredere erfaringsbakgrunn og bedre beslutningsgrunnlag, sier Randgaard.

– *Hva hindrer reell likestilling?*

– Reproduksjon av gamle bedriftskulturer og inngrodde holdninger. Det må jobbes bevisst for å skape mangfold i styrever og ledelse, avslutter Eli Randgaard.

Lars Gustavsen

62 43 25 12

lars.gustavsen@ostlendingen.no

BLA OM! →

KVINNE-DAGEN TRENGS:
Forfatter
Britt Karin

Larsen fra Elverum mener at det fortsatt er forskjell på kvinnelige og mannlige forfatters arbeidssituasjon.

Arkivfoto: Knut Fjeld

– Ikke tenkt på at jeg har innflytelse

– Oi! Dette var veldig uventet. Jeg har i grunnen aldri tenkt på at jeg har innflytelse på den måten, sier forfatter Britt Karin Larsen om Kvinneuniversitetets kåring.

Juryen ville ha med Britt Karin Larsen på lista på grunn av hennes mange bøker om taterne. Juryen mener at Larsens forfatterskap har bidratt til å gi taterne oppreisning. Selv sier Larsen at hun aldri har følt hun har den type innflytelse.

– Men bøkene har kanskje virket positivt i to retninger. Mange bygdefolk har ikke kjent så godt til folket fra før, og har fått lese ting som er nytt for dem. Og, aller viktigst, så har mange reisende gitt uttrykk for at bøkene har betydd noe for dem personlig og som folk, sier Larsen.

Påvirke oppfatninger

Selv om hun først ikke kjente seg igjen i ordet innflytelsesrik, så sier hun etterpå:

– Det er klart at jeg som skrivende menneske kan ha en viss påvirkningskraft, ved å gi folk nye oppfatninger, sier hun. Hun synes det er vanskelig å ta stilling til sammenlikningen med Camilla

Collett. Hun ser også en viss motsetning mellom de to: Mens Collett skrev om hvor vanskelig det var å være barn av overklassen, har Larsen skrevet om barn av taterne, som har vært behandlet som en underklasse i Norge.

Skrive ved kjøkkenbordet

Larsen mener fortsatt det er behov for kvinne dagen – også for forfattere.

– Det er fortsatt forskjeller i arbeidssituasjonen til kvinnelige og mannlige forfattere. Mange av mennene har en oppofrende kone som tar jobben som sekretær, og holder orden på avtaler, billetter og så videre, sier Larsen.

Blant kvinnelige forfattere er det mange som skriver på snippen av et kjøkkenbord, mener Larsen.

– De kan ta seg tid til å skrive når mannen ikke trenger dem til å smøre matpakker og stryke skjorter, og når barna ikke etterspør dem, sier Larsen.

Men dette kan også være kvinners egne ønsker.

– Kvinner er omsorgsmennesker, og vi klarer ikke så lett å slippe tingene vi har rundt oss, sier Larsen.

Guro Breck

62 43 25 26

guro.breck@ostlendingen.no

– Flott og ærefullt

– Det føles flott og ærefullt å bli kåret til en av de ti mektigste kvinnene i Hedmark, sier Eva Søgnebotten.

Bergenskvinnen har bodd på en gård på Romedal i Stange siden 1991. Hun har bakgrunn som jurist, drev en tid firmaet Jusconsult i Løten, og har jobbet flere år på Rena som prosjektleder i forsvaret. De siste fire årene har hun vært coach, hovedsakelig med virke i Hedmark.

– Opplever du selv at du har makt?

– Jeg har ærlig talt ikke reflektert så mye over det. Men jeg er ydmyk i forhold til vurderingen fra Kvinneuniversitetet. Coaching er inn i tiden nettopp fordi synet på hva som er god ledelse er i endring, sier hun.

– Hvor bevisst er du din egen innflytelse på andre personer?

– I ledertreningen forsøker jeg å formidle særlig to ting. Det ene er balanse i livet, det vil si at lederne er bevisste på hvor de er. Det andre er personlige verdier, at lederne vet hva som betyr noe for dem. De som blir utbrent kjennetegnes av ikke å ha disse to tingene i orden, sier Søgnebotten.

– Du coacher både kvinner og menn. Hva er forskjellen?

– Jeg opplever ikke så stor forskjell. I dag er emosjonelt lederskap, at en leder kommer lenger med et positivt menneskesyn, i vinden. Kvinner har kanskje lettere for å vise følelser. De er heldigere fordi det virker mer støttende for kvinner.

– Men ønsker kvinner makt like sterkt som menn?

– Det er nok færre kvinner som er villig til å betale prisen det koster, nettopp fordi de har andre verdier. Samtidig blir de ofte ikke spurt. Og det er jo bare tull at det ikke fins kvinner som ikke vil. Formelt er vi kvinner ofte overkvalifisert. Det som trengs er mer tillit, sier Søgnebotten.

Lars Gustavsen

62 43 25 12

lars.gustavsen@ostlendingen.no

– Jenter skal bli sett

– Det er viktig å gi jenter trua på seg selv, sier lærer Torill Skinnarmo.

Selv om alle elever selvsagt skal stimuleres, mener hun det er viktig at lærerne ser jentene spesielt.

– Gutta har mer selvtillit, og har lett for å plumpe utpå, mens jentene har vanskelig for å si at de er flinke, selv når de er flinke. Det er viktig å gi dem trua på seg sjøl, sier Skinnarmo.

Som lærer er hun derfor veldig bevisst på at hun har makt, og bruker den.

– Ja, selvsagt. Av og til må gutta dempes, for å passe på at alle kommer til orde, sier Skinnarmo.

– Du er ikke redd for å forfordele og skape konflikter i

klasserommet?

– Det er jeg bevisst på. Dette handler mer om at alle skal bli sett, sier hun.

– Jeg vil at jentene skal bli sett i klasserommet. Jeg trekker dem med, forlanger svar og oppmuntrer dem til å si sine meninger. Jeg vil ikke ha sånne «jeg vet ikke»-jenter, sier Skinnarmo.

– Hva har motivert deg til å tenke slik?

– Det er vel fordi jeg har sett skjevhetene i samfunnet, og alltid selv har tort å ha meninger. Jeg håper på sikt at jenter vil få større selvinnsikt og tørre mer, avslutter Torill Skinnarmo.

Lars Gustavsen

62 43 25 12

lars.gustavsen@ostlendingen.no

– Har vært lang veg til kvinnelig innflytelse

– Det har vært en lang veg til kvinnelig innflytelse i norsk skogbruk, innrømmer Merete Furuberg, om opplevde raskere gjennomslag internasjonalt enn lokalt.

Helt siden tenårene har hun hatt en drøm om å bli valgt inn i det lokale skogeierlaget, men hun måtte bli 47 år før drømmen ble oppfylt. Hun var den første kvinne med doktorgrad i skogbruk i Norge, og hun gjorde seg tidlig bemerket som eneste kvinne i det internasjonale skogbruksfaglige miljøet.

– Da hadde jeg fordel av å være kvinne, fordi jeg ble godt synlig som den eneste blant

flere tusen menn, sier Furuberg.

Her hjemme har hun følt at det er mellomnivået i skogbruket som er mest skeptiske til kvinner, mens det har vært større aksept på bruker- og toppnivå.

Det er iallfall et faktum for Merete Furuberg at vegen til innflytelse har vært mye kortere i jordbruket og i politikken, enn i skogbruket.

– Hva synes du om å ha kommet på Kvinneuniversitetets liste over de ti mest innflytelsesrike kvinnene i Hedmark?

– Jeg er glad for alt jeg kan være med på når det gjelder å fremme synliggjøring av kvinner, sier Merete Furuberg.

Osvold Magnussen

62 54 31 63

SKAL BLI SETT: – Jeg vil at jentene skal bli sett i klasserommet. Jeg trekker dem med, forlanger svar og oppmuntrer dem til å si sine meninger. Jeg vil ikke ha sånne «jeg vet ikke»-jenter, sier Torill Skinnarmo. Foto: Jo E. Brenden

Totalskadet i brann

Det var stor røykutvikling under en brann i et bolighus i Jønsbergvegen på Ilseng i Stange i går ettermiddag. Slik det så ut for brannvesen og politi i går, er huset totalskadet etter brannen. Politiet har foreløpig ingen teorier om hvor brannen startet. Ingen mennesker var i huset da brannen brøt i går.

Sperret riksveg 3

Et vogntog og en personbil med henger var involvert i ei trafikkulykke på riksveg 3 nord for Tynset i går ettermiddag. Ingen personer ble skadet. Ulykken skjedde klokka 16.15. Traileren veltet, og riksvegen måtte sperres i forbindelse med bilbergingen. Det var glatt føre da ulykken skjedde.

Kjørte ulovlig

En mann i 20-årene overtrådte motorferdselsloven ved å kjøre skuter fra Søvollen til Storlegda i Rendalen 5.februar i år. Denne ulovlig utmarkskjøringen ga mannen 8.000 kroner i bot.